

O'ZBEKISTON ADABIYOTI VA SAN'ATI

1956-YIL 4-YANVARDAN SHIQA BOSHLAGAN

АДАБИЙ-БАДИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ, ИЖТИМОИЙ ГАЗЕТА

№ 14 (4516) 2019 ЙИЛ 5 АПРЕЛЬ

БОРАР ЖОЙИ БЎСТОН БЎЛГАН ДЎМБИРАМ...

9 апрель ~ Сохибқирон Амир Темур таваллуд тоилан куни

Халқаро бахшичилик санъати фестивали

Сурхондарё вилояти Термиз шаҳрида 5-10 апрель кунлари бўлиб ўтадиган Халқаро бахшичилик санъати фестивалини юқори савияда ўтказиш учун пухта ҳозирлик кўрилади.

Президент Шавкат Мирзиёевнинг 2018 йил 1 ноябрдаги "Халқаро бахшичилик санъати фестивалини ўтказиш тўғрисида"ги қарорига асосан бугун бошланаётган нуфузли анжумани кенг ёритиш учун дунёнинг йигирма давлатидан кўплаб журналист ва юртимиз оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этмоқда.

Халқаро фестивалда мамлакатимиз фольклор-шунос олимлари, бахши, жилов ва оқинлар, санъаткорлар ва бахшичилик санъати мухлислари билан бирга жаҳоннинг етмиш бешга яқин давлатидан уч юздан зиёд меҳмонлар иштирок этади.

ТҲЙГА – ТҲЁНА

Маълумки, давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан 2018 йилда Термиз шаҳрида "Бахшилар мактаби" ташкил этилди. Бундан кўзланган асосий мақсад истеъдодли ёшларни кашф этиш ва тарбиялаш, навқирон авлодни халқ оғзаки ижодининг ноёб ва бой хазинаси билан яқиндан таништириш ва уларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлашдан иборатдир.

АМИР ТЕМУР ВА ТЕМУРИЙЛАР ЗИКРИ "РАВЗАТ УС-САЛОТИН"ДА

Тарихий манбаларда Сохибқирон Амир Темур ва темурийларнинг бадиий адабиётга, сўз санъати ҳамда бошқа санъат турларига қаратган эътиборлари, яратган мактаблари, ташкил қилган кутубхоналари, улар ҳомийлигида ёзилган асарлар ёки уларга атаб битилган китоблар ва уларнинг қалам аҳли учун ажратган маблағлари ҳамда шеър айтишга бўлган иқтидорлари алоҳида ҳурмат билан битилган.

Дўмбира

- Дўмбира, жонимнинг томири, Отамсан, оғамсан, эгачим. Кўнглимни қулдириб, қўйдириб, Кўнглимни энамдай билгичим. Дўмбира, момолар соғинчи, Ғамига эш бўлган тилмасан. Дўмбира, Ойбарчин севинчи, Алпомош қайтгучи йўлимсан.

БАХШИЧИЛИК САНЪАТИ – ЧИН ҲИКМАТ НАМУНАСИ

Яқин ўтмишда бахшичилик эстетикада санъат тури сифатида расман, илмий тарзда қабул қилинмаган ва халқ оғзаки адабий ижоди қаторида бадиий адабиётнинг бир хили, деб ҳисобланган. Бундай "камситиш"нинг сабаби шўро даврида ўзбек миллий эстетикасининг етарли даражада шаклланмагани, унда Оврупага, тўғрироғи, рус маданияти анъаналарига тақлиднинг ниҳоятда кучли бўлгани билан изоҳланади.

унсурлар воситасида спектаклга – театр деб номланадиган янги санъат турига айланади. Бахшичилик ҳам овоз ва торли соз воситасида ана шу тахлит бадиий адабиётдан ажралиб чиқиб, муайян эстетик қону-ниятлар асосида мустақиллик касб этган санъат туридир.

Дўмбира – кўнглимнинг ҳовури, Дўмбира – руҳимнинг шовури. Дўмбира, боболар қўлида Номуси – юкининг оғири.

Хўв, бадар карвонлар қайтгандай, Юракнинг черлари кетгандай, Кўш торинг қўшилиб айтгандай, Дўмбира, Ватанга ўхшайсан.

Шодмонқул САЛОМ

ДАШТ ЮЗЛАРИ ҚИЗАРДИ – ЛОЛА

Тоғ этагида ёйилиб ўтлаётган қўйлар сурувини чўпонтаёғига суюниб, четдан кузатиб турган йигитни суҳбатга тортдим. Исми Озодбек экан. – Шу қўйларнинг ҳаммаси ўзингизникими? Беш юздан зиёд бўлса керак? – Шунақа. Икки юзтачиси қўзичоқ. Ҳозир қўйлар қўзिलाيدиган палла, – дея жавоб берди Озодбек узоқдаги қирга ёйилган сурув томон тикилиб.

Эртанги байрамга биз ҳам келсак бўладими? – Албатта, байрам юртиники. Кўпқари чопиб, соврин олингллар, – деди ҳамроҳим Жуманазар ака. Бу йилги кўклам чорва аҳли учун барака, эртанги кунга ишонч бағишлагани чўпон йигитнинг очик чехрасидан, хотиржам гап-сўзларидан яққол сезилиб турарди. Жуманазар ака, йўл-йўлакай, бундайдан кўклам 10-15 йилда бир келади, эл орасида "икки баҳор" дейишади; ҳосил ҳам, чорва ҳам яхши бўлади деб изоҳлади, кейин икки баҳорда ёғадиган ёмғир бир баҳорда ёққани учун шундай дейишлигини таъкидлади.

ЭКРАНГА СИФМАЁТГАН ҚУДРАТ

Алломамалар таъкидлаганидек, тарихни китобдан ўқиб-ўрганиб бўлмайди, уни кўриш керак. Мустақилликнинг дастлабки йиллари айрим-айрим давра суҳбатларида: "Энди оламшумул аллома-ю саркардаларимиз ҳақида ўзимиз фильмлар ишлаб, дунёни лол қолдирамиз" деган фикрлар, яхши ниятлар тез-тез қулоққа чалинарди. Ўзбекистон ҳукуматининг "Амир Темур таваллудининг 660 йиллигини нишонлаш тўғрисида"ги тарихий қарори (1994 йил 29 декабрь)да Сохибқирон Амир Темур ҳақида бадиий фильм ишлаш вазифаси ҳам қўйилган эди. Зиёлилар, ижодкорлар ўртасида яратилажак фильм ҳақида қизгин баҳслар, муҳокамалар бўлиб ўтгани ёдимизда.

Фахр-ғурур уйғотувчи, хорижликларда ҳавас ва ҳайрат уйғотадиган даражада эмасди... Киношовазоларнинг Сохибқирон Амир Темурдек улуғ зот ҳақидаги кинога бунчалик ёнги-елли ва уквувсиз ёндошувлари одамни ҳайратда қолдиради. Уша кинода "Қамаз" автомашинасининг гилдиракларини ёқиб, тепалиқдан думалатилгани ва Амир Темурнинг отини қоядан арқон билан тортиб олинган жойлари киночиларимизнинг фаҳм-фаросати ва савиясини "фoш" қилиб қўйди. Фақат бугина эмас. Сохибқироннинг улугвор сиймоси, донишмандлиги-чи? Ҳаракатларнинг кенг қўлами, улкан жанг манзаралари, жанговарлик, ҳашамат... каби жиҳатлар бу кинода акс этмаган. Фахр туйғусини уйғотувчи, одамни ҳайратлантирадиган, узоқ вақт ёдда сақланадиган лавҳалари йўқ...

